

1. **ויקרא כה, ח** - וספרת לך שבע שבתות שנים שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה.
 2. **ספרא** - וספרת לך: בבית דין.
 3. **פירוש הראב"ד שם** - נראה לי שבית דין חייבין למנות שמיטה ביובל, והשנים שבשמיטה ושני היובל, ומברכין על זאת הספירה בראשי השנים כדרך שאנו מברכין על ספירת העומר בתחילת הלילה. וכך היו אומרים בשמיטה ראשונה: בא"י אמ"ה אקב"ו על ספירת שני השמיטה, היום כך וכך שנים בשמיטה... וכשנכנסו בשמינים אומרים היום שמונה שנים ביובל שהם שבוע אחד ושנה אחת...
 4. **ספר התרומות מה, א אות ד** - עוד יש לנו לומר (סיבה להקל בשמיטה בימינו) אפילו לדברי חכמים (שסוברים ששמיטה בזה"ז דאורייתא) השמטין צריכין קדוש בית דין, כדכתיב: "וספרת לך" ודרשו חכמים בספרא "ספירה בב"ד".
 5. **נדרים סא** - פלוגתא דרבי יהודה ורבנן: וקדשתם את שנת החמשים שנה - שנת החמשים אתה מונה, ואי אתה מונה שנת חמשים ואחת, מכאן אמרו: יובל אינו עולה למנין שבוע; רבי יהודה אומר: יובל עולה למנין שבוע; אמרו לו לרבי יהודה, הרי הוא אומר: שש שנים תזרע שדך, ואין כאן אלא חמש! אמר להם: לדבריכם, הרי הוא אומר: ועשת את התבואה לשלש השנים, הרי כאן ארבע! אלא איכא לאוקמה בשאר שני שבוע, דילי נמי איכא לאוקמה בשאר שני שבוע.
 6. **רש"י** - ואי אתה מונה שנת חמשים ואחת - שלא תתחיל למנות ז' שנים של שמיטה הבאה בשנת היובל עצמה שלא תהא מונה אחת לשנת נ' ולשנה הבאה אחריה שנת נ"א שניה אלא לשנת חמשים ואחת תהא מונה אחת ושנת נ' עצמה נמנית ליובל שעבר שאין עולה למנין שבוע הבא.
 7. **רמב"ם שמיטה י, ז** - שנת יובל אינה עולה ממנין שני השבוע, אלא שנת תשע וארבעים שמטה ושנת חמשים יובל, ושנת חמשים ואחת תחלת שש שנים של שבוע וכן בכל יובל ויובל.
 8. **שו"ע שלא, יט** - ושנת השמטה האמיתית היתה שנת השי"ג. ש"ך שם ס"ק מג - וכן ימנה לעולם ז' שנים אחר ז' דקי"ל שנת חמשים עולה לכאן ולכאן.
- מתי התחילו למנות?**
9. **ויקרא כה, ב** - דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת לה'.
 10. **ספרא שם** - "כי תבאו" - יכול משבאו לעבר הירדן תלמוד לומר אל הארץ, ארץ המיוחדת, יכול משבאו לעמון ומואב תלמוד לומר אשר אני נתן לכם ולא עמון ומואב, מניין אתה אומר כיבשו אבל לא חילקו, חילקו למשפחות, ולא חילקו לבתי אבות ואין כל אחד ואחד מכיר את חלקו, יכול יהו חייבים בשמיטה תלמוד לומר שדך שיהא כל אחד ואחד מכיר שדהו, כרמך שיהיה כל אחד ואחד מכיר את כרמו. נמצאת אתה אומר כיון שעברו ישראל את הירדן נתחייבו בחלה ובערלה ובחדש, הגיע ששה עשר בניסן נתחייבו בעומר, שהו חמשים יום נתחייבו בשתי הלחם, לארבע עשרה שנה נתחייבו במעשרות, התחילו מונים לשמיטה לעשרים ואחת עשו שמיטה, לששים וארבע עשו יובל.
 11. **ערכין יא** - אמרו: כשחרב הבית בראשונה, אותו היום תשעה באב היה, ומוצאי שבת היה, ומוצאי שביעית היתה... דתניא שבעה עשר יובלות מנו ישראל משנכנסו לארץ ועד שיצאו, ואי אתה יכול לומר משעה שנכנסו מנו, שאם אתה אומר כן נמצא בית חרב בתחילת יובל, ואי אתה מוצא בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר, אלא צא מהם שבע שכיבשו ושבע שחילקו ואתה מוצא בארבע עשרה שנה אחר

לרש"י ז"ל והשנה הבאה אחריה לרת"ם כדי לצאת ידי שניהם... ואם תאמר נעשה (תורה) כשתי תורות, אין זה, שהרי אין לך חמור מחותמו של הקדוש ברוך הוא, ותפילינו הוא על דרך שצונו והלכת בדרכיו, והנך רואה החלוק והשנוי שבין רש"י ורבינו תם בפרשיות, ועם כל זה נהגו העם כאחד מהם, והמהדרין מן המהדרין הם שנושאים שתי זוגות כמו שמתענים ביום הכפורים שני ימים ותבא עליהם ברכה.

ולפיכך מי שנוהג כאחד מן הגדולים ואין בידינו ראייה מכרחת אין בנו כח למונעו והאמת יעשה דרכו, עד כאן. כן הדבר בנדון שלפנינו. ובכל ארץ מצרים וארץ כנען אותם היושבים ראשונה במלכות נוהגין בחשבון השמטה כדרך הר"ם ז"ל.

21. רמ"א חו"מ סז, א - ובחשבון שנת השמיטה נפלה מחלוקת, והעיקר ששנת ש"כ ושנת שכ"ז היתה שמיטה, ואם כן יהיה שנת של"ד הבע"ל שמיטה, יהי רצון שיבנה בית המקדש ויחזרו אז למנות שמיטין ויובלות כי יבא של"ה

22. שו"ת רדב"ז חלק ב סימן תשלא - ואומר אם שנה זו הוא ראשונה או שנייה או רביעית או חמישית שנוהג בה מעשר עני, ואם יודע באיזו שנה מהשמטה הוא עומד אינו צריך להתנות ומ"מ טוב הוא להתנות מפני המחלוקת שיש לראשונים אי זו היא שנת השמטה.

גם בשו"ת הלכות קטנות ח"ב קמג כתב שהוא מקפיד תמיד להתנות.
23. ברכי יוסף יו"ד שלא, כג - המנהג בעיר קדשנו ירושלם ועיר עוז לנו חברון תוב"ב שכשם פרישין מן היין שעושים ישראל וכיוצא, אין מברכין. וכד הוינא טליא חיים שאל שאלת תלמיד לרבנן קשישאי זקני דורנו טעם המנהג שאינן מברכין, ואמור רבנן בטעמא לפי דאיכא ספיקא בשנות השמיטה ולא אתנו יודע הא שתא הכא דמפקי מעשר אם היא שמיטה, והויא ברכה לבטלה, דבשמיטה ליכא מעשרות. ודנתי לפנייהם בקרקע דשנת השמיטה האידנא לדידן ליכא לספוקי בה, דהלכה רווחת את כל ונוכחת כדעת הרמב"ם בהסכמת גדולי עולם, כמ"ש מהרימ"ט והרב ספר החרדים.

24. שו"ת אבקת רוכל סימן ד - ומה שתמהת למה אין מברכין על פדיונו אין בזה מנהג קבוע על פי ותיקין שלא לברך עליו עד שיקשה לנו ממנו ומ"מ אפשר דלפי שנהגו לפדותו בכל שנה בספק מעשר שני ספק מעשר עני אעפ"י שאין דעתי נוחה מהמנהג ההוא מפני שכבר עלתה הסכמת כל החכמים ז"ל היום ארבעים או חמשים שנה וקבעו שנת שביעית בשנה ידועה א"כ כבר ידוע לנו בבירור איזו היא שנת מעשר שני ואיזה היא שנת מעשר עני.

25. אור לציון שביעית סי' א - לדעת הרמב"ם המנין שאנו מונים היום לאחר חרבן בית שני אינו המנין האמיתי מן התורה, מאחר שלא מונים ליובל, וא"כ אף שהרמב"ם סבור דשביעית בזמן הזה מעיקר הדין צריכה להיות מן התורה, מכל מקום כיום שאין זה המנין האמיתי אינה אלא מדרבנן זכר למה שהיה בזמן שבית המקדש היה קיים כדי שלא תשתכח תורת שביעית מישראל.